

BAKALÁŘSKÁ

PRÁCE

Proměny učňovského školství a učební obor operátor skladování

Transformation of apprenticeship and of warehouse operator branch

STUDIJNÍ PROGRAM

Specializace v pedagogice

STUDIJNÍ OBOR

Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.

KOŠÁL

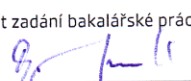

ZDENĚK

2020

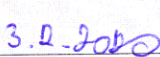
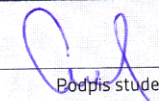
I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení:	Košál	Jméno:	Zdeněk	Osobní číslo:	475300
Fakulta/ústav:	Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)				
Zadávací katedra/ústav:	Oddělení pedagogických a psychologických studií				
Studijní program:	Specializace v pedagogice				
Studijní obor:	Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku				

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:	Proměny učňovského školství a učební obor operátor skladování		
Název bakalářské práce anglicky:	TRANSFORMATION of APPRENTICESHIP and of WAREHOUSE OPERATION BRANCH		
Pokyny pro vypracování:	<p>Cílem mé práce bude s oporou v odborné literatuře analyzovat a popsat současnou koncepci učňovského školství se zaměřením na obor operátor skladování.</p> <p>Vědecko - výzkumný problém, zda současné pojetí oboru operátor skladování vyhovuje praxi.</p> <p>Metodou: literární, obecně logickou a metodou dotazování technikou dotazníku a technickou nerativně hermeneutického rozhovoru.</p> <p>Charakter práce: teoreticko empirické šetření kvantitativně kvalitivní.</p> <p>Ústřední hypotéza: zda současné pojetí v oboru operátor skladování vyhovuje některým provozům.</p>		
Seznam doporučené literatury:	<p>KOSTKA, Karel. Tomáš Baťa a baťovské školství. Frýdek-Místek: Alpress, 2018. ISBN 9788075436634.</p> <p>MARTINEK, Hynek. Některé problémy středního odborného vzdělávání v ČR. Praha: Alfa-Omega, 2005. ISBN 8086318729.</p> <p>ŘEZNÍČKOVÁ, Kateřina. Študáci a kantoři za starého Rakouska. Praha: Libri, 2007. Otazníky našich dějin. ISBN 9788072771639.</p> <p>ŠMAHELOVÁ, Bohumíra. Nástin vývoje pedagogického myšlení. Brno: MSD, 2008. ISBN 9788073920401.</p>		
Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:	doc. PdDr. Jiří Semrád, CSc.		
Jméno a pracoviště konzultanta(ky) bakalářské práce:			
Datum zadání bakalářské práce:	12.12.2019	Termín odevzdání bakalářské práce:	30.4.2020
Platnost zadání bakalářské práce:	23.9.2021		
			
Podpis vedoucí(ho) práce	Podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry	Podpis děkana(ky)	

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

	
Datum převzetí zadání	Podpis studenta(ky)

KOŠÁL, Zdeněk. *Proměny učňovského školství a učební obor operátor skladování*.
Praha: ČVUT 2020. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův
ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma Proměny učňovského školství a učební obor operátor skladování vypracoval samostatně, pod dohledem vedoucího bakalářské práce prostřednictvím veškeré odborné literatury a dalších zdrojů, které jsou uvedeny v příloženém seznamu použité literatury.

V Novém Strašecí dne 31.3.2020

.....

Poděkování:

Děkuji vedoucímu práce doc. PhDr. Jiřímu Semrádovi, CSc. za předmětné připomínky a poskytnutí odborné literatury k tématu práce. Děkuji také rodině za podporu při tvorbě této práce i při celém mém studiu.

Abstrakt

Tato bakalářská práce mapuje vývoj učňovského školství v naší zemi od jeho počátků po současnost. Zaměřuje se především na proces jeho transformace po roce 1989 související se změnou společensko-ekonomických podmínek. Všíká si, zda bylo dosaženo stanovených cílů a poukazuje i na nedostatky ve fungování soustavy učňovských zařízení. V samostatné kapitole věnuje zvláštní pozornost učňovskému oboru operátor skladování, což je obor nedávno vzniklý mající, ale velkou perspektivu z důvodu rostoucí kapacity skladového hospodářství budovaného v posledních letech v ČR. Z výsledků empirického šetření, které se zabývalo výukou oboru operátor skladování v různých školských zařízeních vyplynulo, že dle názoru většiny dotazovaných je odborná příprava zajištěna odpovídajícím způsobem a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění absolventů na trhu práce.

Klíčová slova: výchova vzdělávání, učňovské vzdělávání, odborná vzdělávání, učňovské školství, operátor skladování

Abstract

This bachelor thesis maps the development of apprenticeship education in our country from its beginnings to the present. It focuses mainly on the process of its transformation after 1989 related to the change of socio-economic conditions. It takes notice of whether the set objectives have been achieved and points to the shortcomings in the functioning of the system of apprenticeship facilities. In a separate chapter, special attention is paid to the apprenticeship branch of the storage operator. Although the field has recently emerged, it has a great perspective due to the growing capacity of warehouse management having been built in the Czech Republic in recent years. The results of the empirical survey, which dealt with the teaching of the branch of the storage operator in various school facilities, showed that, in the opinion of the majority of respondents, the training is adequately provided and creates preconditions for successful employment of graduates in the labor market

Key words: education, apprenticeship education, vocational education, apprenticeship education system

OBSAH

ÚVOD	8
1 UČŇOVSKÉ ODBORNÉ ŠKOLSTVÍ.....	9
1.1 Historický exkurs	9
1.2 Počátky učňovského školství.....	10
1.3 Učňovské školství v 2. polovině 20. století	13
1.4 Shrnutí.....	17
2 Sociálně ekonomické proměny společnosti na přelomu století.....	18
2.1 Krize rodiny v současné společnosti a její dopad na výchovu učňovské mládeže	22
2.2 Reforma školství jako součást celospolečenských změn	25
2.3 Učňovské školství v kontextu transformace	28
2.4 Systém financování středních odborných učilišť	30
2.5 Shrnutí.....	30
3 UČEBNÍ OBOR OPERÁTOR SKLADOVÁNÍ.....	32
3.1 „Rámcový vzdělávací program	33
3.2 Kurikulární rámce	34
3.3 Zkušenosti z oboru	36
3.4 Shrnutí.....	38
4 PROJEKT A VÝSLEDKY EMPIRICKÉHO ŠETŘENÍ.....	40
4.1 Teoretická východiska	40
4.2 Cíle a úkoly empirického šetření	41
4.3 Výzkumné otázky vycházející z ústřední hypotézy.....	41
4.4 Rozbor výzkumného nástroje ve vztahu k výzkumným otázkám	41
4.5 Organizace empirického šetření	42
4.6 Analýza profilu respondentů.....	42
4.7 Rozbor a interpretace dotazníkového průzkumu	42
4.8 Shrnutí výsledků empirického šetření.....	42
ZÁVĚR	45
SEZNAM PŘÍLOH	49
PŘÍLOHY.....	50

ÚVOD

Pracuji na jednom učilišti, na úseku praktického vyučování jako učitel odborného výcviku oboru operátor skladování. Jsem každodenně svědkem proměn učňovského školství a jevů, které s tím souvisí, proto jsem se rozhodl věnovat problému, nakolik současné pojetí výuky tohoto oboru vyhovuje praxi.

Cílem mé bakalářské práce je s oporou v odborné literatuře analyzovat a popsat současnou koncepci učňovského školství se zaměřením na obor operátor skladování. Stanovili jsme si následující vědecko-výzkumný problém, zda současné pojetí oboru operátor skladování vyhovuje praxi. Ústřední hypotéza: Současné pojetí v oboru operátor skladování vyhovuje některým provozům. Bakalářská práce je teoreticko-empirické povahy na charakteru empirického šetření je kvantitativně kvalitativní. Práce je zpracována metodou literární, obecně logickými metodami a metodou dotazování, technikou dotazníku a narativně hermeneutickým rozhovorem.

1 UČŇOVSKÉ ODBORNÉ ŠKOLSTVÍ

– JEHO CÍLE A MÍSTO V SYSTÉMU VZDĚLÁVÁNÍ MLÁDEŽE

Učňovské odborné školství je součástí systému středního odborného vzdělávání. Jeho hlavním cílem je příprava mládeže na praktická manuální zaměstnání. Představuje široké spektrum vzdělávací nabídky koncipované tak, aby si každý uchazeč mohl vybrat vzdělávací program odpovídající jeho zájmům, schopnostem a také potřebám trhu práce. Tato nabídka by měla být utvářena tak, aby žákovi, který studium z nějakého důvodu nedokončil nebo opustil, umožnila pokračovat ve vzdělávání tam, kde skončil. Prostředkem k tomu je systém vzájemně se doplňujících, přístupných vzdělávacích programů, které umožní žákům korigovat nebo upřesňovat svou volbu v průběhu vzdělávání a umožní jim i získat certifikovaný výstup po absolvování části vzdělávacího procesu. Vzdělávání je modulové, což umožňuje výše zmíněnou přístupnost a jednodušší návaznost na další vzdělávání.

1.1 Historický exkurs

Chceme-li pochopit, čím se liší střední učňovské školství od vzdělávání na ostatních středních školách, musíme se na něj podívat z pohledu jeho historického vývoje. „Zajímavá je skutečnost, že vzhledem k historickému vývoji se problémy v odborném vzdělávání jeví jako neměnné stále se opakující.“¹ V současné době těžiště středního odborného vzdělávání je ve školských zařízeních, ale vždy tomu tak nebyvalo. Výchova a vzdělávání učňů je vždy odrazem hospodářských a společenských poměrů. Pod pojmem učňovské školství rozumíme soubor školských zařízení (např. středních odborných učilišť) na určitém území, v nichž se realizuje příprava na výkon odborných praktických povolání.

Tato příprava probíhá dle schváleného rámcového vzdělávacího programu s cílem naplnit kvórum znalostí, a hlavně dovedností požadovaných po absolventovi daného oboru a specializace. Převážnou část vzdělávacího procesu tvoří praktická příprava,

---

¹ MARTINEK, Hynek. *Některé problémy středního odborného vzdělávání v ČR*. Praha: Alfa-Omega, 2005. ISBN 8086318729. Str. 5

tím se učňovské školství liší od ostatních typů středního odborného vzdělávání. Výchovně vzdělávací proces se nerealizuje pouze vyučováním, ale i výcvikem. Ne vždy v minulosti mělo získávání praktických zkušeností povahu vyučovacího předmětu – odborného výcviku.

Ve středověku bylo hlavní složkou přípravy učně získání pracovních zkušeností a dovedností nezbytných pro vykonávání daného řemesla. Činnost probíhala nejčastěji individuálně nebo v malých skupinách pod dohledem cechovního mistra. Učeň se učil pozorováním a vlastními pokusy, napodobováním svého učitele. Výsledky výchovy plně závisely na mistrově odbornosti a jeho schopnosti předat své odborné zkušenosti. Důležité byly předpoklady a schopnosti učně, ne každý se hodil na všechno. Teoretickou přípravu středověk neznal. Starší zkušenější učni získali po složení vymezené zkoušky spočívající v samostatném zhotovení nějakého výrobku či provedení nějaké práce titul tovaryše. Tovaryši se často vydávali do světa na tzv. vandr, kdy získávali jazykové znalosti a seznamovali se s řemeslnými postupy provozovanými v zahraničí. Po návratu pak tovaryši samostatně provozovali řemeslnou činnost.

1.2 Počátky učňovského školství

Vznik škol pro učně, můžeme datovat do druhé poloviny 18. století. Vznik manufakturní a posléze průmyslové výroby vedl ke zvyšování nároků na pracovní sílu. Bylo třeba, aby učni získali alespoň elementární teoretické vzdělání. V českých zemích, které byly v této době součástí Rakouského císařství byla roku 1774 provedena školní reforma a vznikly nedělní, tzv. Triviální školy, kde se vyučovalo čtení, psaní a počítání. „Zavedení tzv. hlavních a normálních škol mělo velký význam pro dozdělávání řemeslnictva. Již od roku 1774 byly při některých hlavních školách – ve městech – zakládány tzv. čtvrté třídy pro učně, které byly pak roku 1779 rozděleny do dvou ročníků. K těmto ročníkům byly připojeny již zmíněné nedělní nebo opakovací kursy pro řemeslnické učeňníky. Vyučování v těchto třídách bylo zaměřeno především na kreslení. Význam kreslení se stále více zdůrazňoval.“²

---

² ČERNOHORSKÝ, Zdeněk. *Vývoj učňovského školství v Československu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1973. Dějiny školy a výchovy. Str. 19

Toto vzdělávání se ale záhy ukázalo jako nedostatečné, proto se počátkem 19. století hledaly jiné cesty. Tovární výroba se rozvíjela stále více, vznikaly nové společenské třídy – buržoasie a proletariát a ty měly i rozdílný přístup ke vzdělání. Za účelem vzdělávání učňů vznikaly tzv. pokračovací školy. Konkrétním podnětem pro jejich vznik bylo vydání živnostenského řádu v roce 1859, který upravoval postavení živnostníků, včetně pracovních poměrů jejich zaměstnanců. Dalším impulsem byla školní reforma z roku 1869. Zmíněný živnostenský řád se zabývá především praktickou přípravou učňů, má ale i ustanovení o docházce do školy pro učně, a tak vznikla koncepce dvojkolejnosti přípravy učně. „Tím vznikla dualistická koncepce přípravy učně. Učeň se dílem učil řemeslu v živnosti a zároveň navštěvoval školu, která byla odtržena od dílny.“³ Na jedné straně tehdy praktická příprava učně v dílně, na druhé teoretická příprava ve škole. V roce 1883 také vznikají nové pokračovací školy s touto koncepcí, je možné mluvit o uzákonění první soustavy odborného školství v českých zemích, ještě ovšem zasazené do rámce celého Rakouska-Uherska. Pojetí této školy, realizované v obsahu jejich vyučovacích předmětů, se soustředilo především na tzv. živnostenské nauky. Nové pokračovací školy mohly být zaměřené buď všeobecně, což bylo hlavně na venkově, nebo odborně pro učně oborů stavebních, dřevozpracujících a kovoobráběcích, nacházejících se hlavně ve větších městech. Školy obojího zaměření pro učně byly otevírány při obecných měšťanských, někdy i středních školách. Vyučovalo se v nich živnostenským počtům, vedení živnostenských knih, dokumentů a také kreslení. Vyučování probíhalo v neděli nebo ve všední den večer. Tato koncepce se uskutečňovala zhruba po dobu 50 let.

Po vzniku Československé republiky

V roce 1918 bylo dosaženo dalšího pokroku, například ve zvýšení počtu pokračovacích škol, avšak dualistickou podobu učňovského školství se překonat nepodařilo. Po celou tuto epochu bylo charakteristické, že převažoval praktický výcvik a nedoceňovalo se teoretické vzdělání. „K pronikavým změnám v učňovském školství došlo až v roce 1928. Učňovské školství mělo navazovat na obecnou a měšťanskou

---

³ HORÁK, Josef a Milan KRATOCHVÍL. *Stručné dějiny vývoje školy a pedagogického myšlení*. Liberec: Technická univerzita v⁵Liberci, 2005. ISBN 8070839449. Str. 119

školu jako třetí stupeň. Škola dostala odborný charakter. Byly vytvořeny nové učební plány. Výuka v živnostenských pokračovacích školách byla koordinována s praxí.⁴

Zvláštní kapitolou v meziválečném období byl vznik Baťovských škol práce ve Zlíně. Československá legislativa umožňovala vznik firemních škol od reformy v roce 1924. Toto využil podnikatel Tomáš Baťa, který v roce 1924 otevřel vlastní obuvnické učiliště a začal veřejnosti nabízet několikaměsíční odborné kurzy. Následně v roce 1925 zahájila činnost Baťova škola práce pro chlapce ve věku 14-17 let. Byla postavena na základech tzv. pragmatické pedagogiky, která vedle principu aktivity a celistvosti postavila požadavek úzkého spojení se každodenním životem. Byl v ní kladen velký důraz na praktické činnosti. Např. „seznamování s obsluhou, funkcemi nových strojů, seznámení s novými výrobními postupy a přístupy v jednotlivých průmyslových odvětvích provozovaných ve firmě Baťa.“⁵ Cílem bylo dosáhnout připravenosti jejich absolventů pracovat pro firmu a ztotožnit se s firemní morálkou a filosofií, pozvednout pracovní postupy na vyšší úroveň a zároveň postupně zastávat i mistrovské a vedoucí práce. „Vedle školy však vždy zdůrazňoval (Baťa T.) význam výchovy v rodině: Každý člověk má síly a schopnosti, aby mohl konati nějakou samostatnou a užitečnou práci. Někdo jich má více, jiný méně. Každý však je musí v sobě probouzeti a cvičiti, chce-li v životě vykonati veliké a všem lidem prospěšné činy. Tyto síly a schopnosti k činům je třeba cvičiti už od útlého mládí. Silnou stránkou mé osobnosti jest moje výchova. Měl jsem otce, který kladl důraz na samostatnost a nezávislost, a měl jsem i takové učitele. Jest povinností otce vynaložiti vše, aby ve svém synu vypěstoval tyto mravní hodnoty, i kdyby tím ztrácel velké sumy na svém okamžitém výdělků nebo na výsledcích své práce. Naučí-li otec svého šestiletého syna, aby si dovedl poctivě a rozumně vydělat 2 koruny, má to větší cenu, než kdyby sám vydělal 200 korun. Jenom tehdy, dosáhneme, aby si mladí lidé dovedli vydělat a správně obhospodařovat vlastní peníze, vychováme v nich hodnoty, které povedou

---

⁴ HORÁK, Josef a Milan KRATOCHVÍL. *Stručné dějiny vývoje školy a pedagogického myšlení*. Liberec: Technická univerzita v⁵Liberci, 2005. ISBN 8070839449. Str. 120

⁵ KASPEROVÁ, Dana. *Výchova průmyslového člověka a firma Baťa v meziválečném Zlíně*. V Liberci: Technická univerzita, 2014. ISBN 9788074941764. Str. 89

k nezávislosti hospodářské a tím také ke svobodě občanské a politické."⁶ Obdobně jako ve Zlíně vznikaly volné školy práce i na jiných místech v ČR, jako projev reformního hnutí.

1.3 Učňovské školství v 2. polovině 20. století

V období let 1945–48 došlo k významným společensko-ekonomickým změnám včetně přípravy mládeže na dělnická povolání. S transformací společnosti s důrazem na rozvoj těžkého průmyslu byla snaha zdokonalit soustavu učebních oborů zejména jejich rozšiřováním. Učební doba byla stanovena na dva až tři roky. Bylo provedeno obsahové a organizační sjednocení učňovského školství. „Ještě před vydáním prvního dekretu o znárodnění bylo na ministerstvu školství a osvěty, jež bylo opět pověřeno nejvyšší správou a dozorem nad učňovskými školami, rozhodnuto o reformě vzdělávání dělnického dorostu. Tato reforma se týkala prvního kroku při obsahové a organizační úpravě učňovského školství, a to rozšířením počtu hodin teoretického vyučování na učňovských školách."⁷ Zlepšila se výuka zvýšením počtu vyučovacích hodin a novými učebními osnovami. Zlepšila se vybavenost škol dílnami praktické výuky a zavedena byla skupinová forma praktického výcviku ve výrobních závodech. Do koncepce se nepochybně promítaly i sovětské zkušenosti, ale např. i zkušenosti německé.

Od roku 1948 se učňovské školství rozvíjelo v rámci jednotné školy. Vývoj to nebyl jednoduchý, v 50. letech prošlo různými peripetemi, např. byla příprava mládeže převedena pod jednotlivé resorty. Od toho se posléze ustoupilo a učňovské školství bylo znovu zařazeno do školské soustavy mezi školy druhého cyklu. Zákon č. 89/1958 Sb. O výchově dorostu k povolání v učebním poměru opět sjednotil výchovu učňů. Vytvořila se:

- odborná učiliště spravovaná podnikem tvořící výchovný celek, v němž se realizovaly všechny složky vzdělávání a výchovy učňů, tj. odborný výcvik, vyučování odborným a všeobecně vzdělávacím předmětům a mimoškolní a mimopracovní výchova;

---

⁶ KOSTKA, Karel. *Tomáš Baťa a baťovské školství*. Frýdek-Místek: Alpress, 2018. ISBN 9788075436634. Str. 158-159

⁷ ČERNOHORSKÝ, Zdeněk. *Vývoj učňovského školství v Československu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1973. Dějiny školy a výchovy. Str. 69

- učňovská střediska tam, kde charakter učebního oboru nebo nedostatečný počet učňů příslušného učebního oboru nebo jiné skutečnosti nevytvářely podmínky ke zřízení odborného učiliště (učňovská střediska se zřizovala pro odborný výcvik učňů, popř. i pro mimopracovní výchovu);

- učňovské školy pro teoretické vzdělávání, popř. mimoškolní výchovu učňů. Postupně vznikala soustava učebních oborů. Pojetí učebního oboru bylo rozšířeno a vnitřně diferencováno v tom smyslu, že obsahovalo teoretické vzdělávání (odborné i všeobecné), které bylo v úzkém propojení s odborným vzděláním. „Odborný výcvik byl všeobecně zařazen mezi ostatní učební předměty, jako nejdůležitější složka odborného vzdělávání.“⁸

Rovněž se vytvářela soustava vzdělávání a dalšího vzdělávání učitelů a mistrů odborného výcviku. Na tyto změny navázal zákon č. 186/1960 Sb. O soustavě výchovy a vzdělávání, který garantoval odborné učiliště a učňovskou školu pro přípravu učňů. Odborné učiliště poskytovalo učňům odborný výcvik, střední všeobecné a odborné vzdělání a mimotřídní a mimoškolní výchovu. A učňovská škola poskytovala učňům střední všeobecné a odborné vzdělání, popřípadě mimotřídní a mimoškolní výchovu. Délka studia mohla být pro získání středního odborného vzdělání přiměřeně prodloužena. V letech 1960-62 se prováděly úpravy ve struktuře a obsahu učebních plánů a učebních osnov, ve kterých se prosazoval jak odborný výcvik, tak teoretická příprava.

V souvislosti s rostoucí náročností řízení technologických procesů se objevila v 70. letech snaha umožnit absolventům učilišť dále se vzdělávat. „Pro absolventy základní devítileté školy, kteří přejdou do učebního poměru, budou už od školního roku 1973/74 postupně zřizovány:

- čtyřleté učební obory zakončené maturitou,

---

⁸ ČERNOHORSKÝ, Zdeněk. *Vývoj učňovského školství v Československu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1973. Dějiny školy a výchovy. Str. 148

- pro mládež ostatních učebních oborů budou rozšířeny možnosti získat úplné střední vzdělání s maturitou v rámci studia při zaměstnání na středních školách"⁹

Další úprava proběhla dle zákona 63/1978 Sb. O opatřeních a soustavě základních a středních škol.

Do soustavy středních škol bylo zařazeno střední odborné učiliště jako nový druh střední školy. Studium bylo dvouleté nebo tříleté a bylo ukončeno závěrečnou učňovskou zkouškou. Vedle středního odborného učiliště zákon povoloval odborné učiliště, které poskytovalo střední vzdělávání ve tříleté nebo dvouleté přípravě v učebním poměru, připravovalo pro výkon dělnických povolání v příslušném oboru. Součástí školského systému byla učňovská škola poskytující teoretickou přípravu. Délka přípravy ve škole se řídila délkou učebního oboru. Výše uvedené tři zákony platily do 31. 8. 1984, kdy vstoupil v platnost zákon č. 29/1984 O soustavě základních škol a středních škol, které dělí na střední odborné školy, gymnázia a střední odborná učiliště. Zákon tedy zachoval střední odborná učiliště, která připravovala učně pro dělnické povolání a poskytovala teoretické vzdělávání. Praktické vyučování a výchovu mimo vyučování poskytovalo středisko praktického vyučování. Studium bylo ukončeno závěrečnou zkouškou.

Po roce 1989 došlo v naší společnosti k významným sociálně–ekonomickým změnám souvisejících pádem železné opony s přechodem na tržní hospodářství, vstupem do EU, a NATO vlivem globalizačního procesu aj. Tento proces se projevil ve všech aspektech života, a tedy také v učňovském školství a školství obecně. Školy získaly větší samostatnost v oblasti financování a sestavování učebních plánů. Byla zavedena možnost vzniku soukromých škol, vznikaly také zcela nové typy jako např. víceletá gymnázia nebo vyšší odborné školy, integrované školy a alternativní školy. „Diskuze o víceletých gymnáziích se nesla na silné emotivní vlně.“¹⁰ Obecně se projevila tendence vychovávat více středoškoláků, jejichž studium je zakončeno maturitní zkouškou.

---

⁹ SINGULE, František. *Školství evropských socialistických zemí: [výběr statí]: určeno pro posl. fak. filosof.* Praha: SPN, 1974. Str. 134

¹⁰ SKALKOVÁ, Jarmila. *Pedagogika a výzvy nové doby.* Brno: Paido, 2004. Edice pedagogické literatury. ISBN 8073150603 Str. 107

Po našem vstupu do EU byl tento trend ještě posílen realizací doporučení OECD z listopadu 2003 na posílení významu všeobecného vzdělávání. Doporučení stojí na reálných základech, protože klesá podíl nekvalifikované nebo málo kvalifikované práce, ale nebere v úvahu poptávku na trhu práce po lidech ovládajících řemeslo, vykonávajících kvalifikované namáhavé práce, po absolventech středních učilišť, středních odborných učilišť a nově i středních integrovaných škol (vznikaly v 90. letech a spojovaly výuku maturitních i nematuritních učebních oborů různého zaměření). Po roce 1989 došlo i k navýšení počtu vysokých škol a vzniku nových studijních programů na nich vyučovaných, zavedení třístupňového studia na VŠ a k proměně vyšších odborných škol. Zvýšení počtu studentů všeobecně vzdělávacích a středních odborných škol mělo logicky za následek nedostatek zájemců na středních odborných učilištích a v celém učňovském školství vůbec. Dochází k tomu, že některé ročníky, např. v oboru řezník-uzenář nebo sklář ale i dalších jako je čalouník, modistka atd. nejsou vůbec z důvodu nedostatku zájemců otevírány. Tomuto stavu nepříspělo ani úplné odtržení učilišť od výrobních podniků, které dříve samy určovaly obsah odborných předmětů dle svých potřeb.

Mladí lidé, nastupující do učebních oborů, jsou zpočátku vychováváni v rodině, která je základní stavební jednotkou společnosti. V poslední době můžeme sledovat některé negativní jevy, které na rodinu působí. Je to především nedostatek času rodičů na výchovu svých dětí z důvodu pracovního zaneprázdnění, které může dosáhnout takové míry, že spolu s ostatními nepříznivými faktory, např. vysokou rozvodovostí, způsobuje tzv. „križi rodiny“. „Hovoří se, a to z celosvětového hlediska, o krizi rodiny, která je, ne náhodou, doprovázena krizí mravní.“¹¹ To se samozřejmě odráží v uvolňování socializačně výchovné funkce rodinou. Ne vždy jsou děti dostatečně rodinou připraveny na vzdělávání ve škole.

Jak se bude situace v učňovském školství vyvíjet dále?

Pro příklad se můžeme podívat do Švédska. Trh práce se tam v posledních 20 letech dramaticky změnil. Snížila se poptávka po pracovnících s nízkou kvalifikací schopných a ochotných vykonávat práci v provozech a pásovou výrobou v důsledku přesunu těchto výrobních zařízení do zemí s levnější pracovní silou.

---

¹¹ SEMRÁD, Jiří. *Mládež a sociálně negativní jevy: sborník referátů ze semináře: Praha 1996*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. ISBN 808598122x. Str. 82

Kromě toho povolání využívající vyspělá technicky sofistikovaná zařízení nahradila manuální práci (vliv pozdní modernity, digitálních technologií, zavádění 4.0 robotizace). „Lze předpokládat, že tyto změny budou mít velký dopad nejen na pracovní trhy, ale také na společnost jako celek.“¹² K hlavnímu rozdělení žáků mezi všeobecně vzdělávací a odborné školy dochází po absolvování základní devítileté docházky. Na střední tříleté odborné vzdělávání navazují doplňující kurzy, po jejich absolvování se může student hlásit k vysokoškolskému studiu. Je možné, že stejným směrem se bude školský systém v závislosti na postupujícím procesu globalizace ubírat i u nás.

1.4 Shrnutí

Učňovské odborné školství je důležitou součástí systému středního odborného vzdělávání. Jeho koncepce a fungování je odrazem panujících hospodářských a společenských poměrů. Než se vyvinulo do dnešní podoby, prošlo určitým historickým vývojem, dalo by se říci, že kopírovalo rozvoj výrobních sil. Důležitou fází vývoje, určující jeho současnou podobu, bylo období po roce 1989, kdy prošlo procesem transformace. Školy získaly větší samostatnost ve sféře financování i v oblasti sestavování školských vzdělávacích plánů. Důležitými úkoly stojícími před systémem učňovského školství je přizpůsobení se nastupující technologické revoluci a také schopnost připravit své absolventy na mezinárodní konkurenci na trhu práce.

---

¹² ŠTĚDRŮŇ, Bohumír, Marcela PALÍŠKOVÁ, Zdeněk SOUČEK, Antonín DVOŘÁK a Pavel TILINGER. *Prognostika*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice ekonomie. ISBN 9788074007460. Str. 91

2 Sociálně ekonomické proměny společnosti na přelomu století

Konec studené války, pád železné opony a rozpad bloku socialistických zemí předznamenal začátek velkých společenských změn, které se v různé míře dotýkají celého světa. Tradiční demokracie na západě, kde již mnoho let fungují demokratické instituce a panuje pluralitní politický systém, jako by znovu potřebovaly projít určitým dějinným vývojem. Prosazující se krajní individualismus mající oporu a živnou půdu v nastolené pluralitě, novoliberalismu, v jednostrannosti přístupu k moderním technologiím ke globalizaci a dalším faktorům fungování moderní společnosti. Tyto vlivy následně znesnadňují vytváření konceptu vzdělání, na kterém by se shodla většina, a který by vyhovoval všem. Sociálně ekonomické proměny jsou realizovány celou řadou procesů a faktorů. Jedním ze stěžejních je globalizace. To je bezpochyby dialektický proces. Přináší řešení vznikajících problémů, zároveň však otevírá problémy nové. Je to velká výzva: na jedné straně díky digitálním technologiím se stírají časové rozdíly a velké vzdálenosti mezi místy na zeměkouli, na druhé straně se vše podřizuje nadnárodním společnostem s cílem vyšší ekonomické výkonnosti a vyšších zisků. Globalizace s sebou přináší nerovnoměrný rozvoj ekonomiky v jednotlivých oblastech. Můžeme například mluvit o bohatém severu a chudém jihu, dále s sebou nese vznik ekologických zátěží pro rozvíjející regiony a předestírá také otázky enviromentální.

„Globalizace, (z angl. Global celosvětový) je dlouhodobý ekonomický kulturní a politický proces, který prohlubuje a urychluje pohyb zboží, lidí i myšlenek přes hranice států a kontinentů. MMF uvádí čtyři hlavní aspekty globalizace:

1. mezinárodní obchod
2. pohyb investic a kapitálu
3. migraci osob a
4. šíření znalostí“¹³

Na aspekty, které přináší probíhající proces globalizace, musí reagovat i vzdělávací systémy zemí globalizací zasažených. Musí najít rovnováhu mezi využíváním

---

¹³ <https://cs.wikipedia.org/wiki/Globalizace>

informací získaných pomocí moderních technologií jako zdroji vědomostí vyučovaných osob a jejich schopností tyto informace zpracovávat, třídit a koncepčně používat. „Problém současného vzdělání ale spočívá již v samotném chápání tohoto pojmu mladou generací. Mládež vesměs od útlého dětství odchovaná digitálními technologiemi zaměňuje informace za vědomosti.“¹⁴ V současnosti bývá vzdělání spojováno s gramotností, která je redukována na schopnosti dohledat informace pomocí moderních informačních technologií. S informacemi je však třeba umět pracovat, neboť jsou pouze základem poznání. Mladý člověk se musí naučit hledat souvislosti mezi jevy a chápat podstatu probíhajících procesů, používat různé druhy myšlení umět se poučit z chyb minulosti. Důležité je také naplnit společenskou poptávku po struktuře vzdělávacích programů a zachovat přitom dosaženou míru demokratizace školství, ale i vzdělávacích tradic spojených s kulturou příslušného národa.

Cílem školství musí být stírat svým působením nerovnosti, které globalizace přináší, ať už jde v nerovnosti mj. mezi dětmi migrantů a původních obyvatel, nerovnosti sociální či nerovnosti v míře individuálních schopností jednotlivců nabídkou takového vzdělání, které jim umožní plnohodnotné uplatnění na trhu práce v podmínkách nastupující průmyslové revoluce označované jako Průmysl 4.0.

Tendence zvyšovat úroveň vzdělanosti občanů v epoše globalizace má určitě pozitivní dopady. Je ovšem otázkou, jakými cestami se tak děje, aby nedocházelo ke snižování kvality jednotlivých úrovní vzdělávání. Toto zhodnocování lidských zdrojů má i pomáhat překonávat historicky vzniklé rozdíly mezi všeobecným a odborným vzděláním, jejich izolované koncepce. Zhodnocování lidských zdrojů se tak stává součástí všech velkých investičních projektů. „Vzdělávání je trvalým procesem rozvíjení člověka, který mu poskytuje vědění i dovednosti, představující potřebné kompetence v epoše globalizace. Vybavuje jej zároveň kritickým myšlením,

---

¹⁴ SEMRÁD, Jiří, Alena VALIŠOVÁ, Pavel ANDRES a Milan ŠKRABAL. *Výchova, vzdělávání a výzvy nové doby*. Brno: Paido, 2016. ISBN 978-80-7315-258-1. STR. 66

vlastnostmi a hodnotovou orientací, které jsou významné z hlediska demokracie a humanizmu“¹⁵

Školy a vzdělávací instituce obecně však stojí před nelehkým úkolem, protože všechny jejich případné neúspěchy jsou kladeny za vinu učitelům. Politici a příslušné instituce však často nedělají nic proto, aby učitelům a pedagogům vůbec umožnili chovat se v jiných intencích. Aspekty výuky a žádosti jsou relativizovány a bagatelizovány, politici nedokážou myslet za hranice svých volebních období a bojí se provádět koncepční změny vzdělávacího systému. V čem je však možno spatřovat znatelný pokrok, to je materiální zajištění výchovy a v ní její strukturovanější nabídce. Politici také často bez ohledu na kulturně vzdělávací tradice, aby se předvedli, prosazují zkušenosti z jiných zemí, aniž zvažují, zda jsou k tomu vhodné podmínky.

Průmysl 4.0 – důležitý faktor nastupující změny ekonomických a společenských podmínek

V ekonomikách vyspělých zemí, mezi které zcela nepochybně patříme, začíná nové období – čtvrtá průmyslová revoluce, často označovaná jako Průmysl 4.0. První průmyslová revoluce (přibližně od roku 1784) představovala mechanizaci výroby a využití parního stroje, druhá průmyslová revoluce (asi od roku 1870) znamenala elektrizaci a pásovou velkovýrobu. Třetí průmyslová revoluce (přibližně od šedesátých let 20. století) nastala využitím výpočetní techniky, informačních systémů a automatizace výrobních procesů. Jako čtvrtá průmyslová revoluce (Průmysl 4.0) označujeme trendy spojené s procesem digitalizace. Jeho podstatou je vznik inteligentních výrobních procesů a zařízení, které budou využívat kyberneticko- fyzikální systémy. Znamená to řadu technických a výrobních postupů, „kdy výrobek bude od samého počátku výrobního procesu (včetně intra-logistiky) nést digitální paměť a bude komunikovat v průběhu celé výroby se svým prostředím,“¹⁶ ve kterém vzniká. To umožňuje propojit reálné prostředí s virtuální realitou. Proces výroby tak bude možno sledovat a usměrňovat prostřednictvím

---

¹⁵ SKALKOVÁ, Jarmila. *Pedagogika a výzvy nové doby*. Brno: Paido, 2004. Edice pedagogické literatury. ISBN 8073150603. Str. 92

¹⁶ ŠTĚDROŇ, Bohumír, Marcela PALÍŠKOVÁ, Zdeněk SOUČEK, Antonín DVOŘÁK a Pavel TILINGER. *Prognostika*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice ekonomie. ISBN 9788074007460. Str. 9

metod strojového snímání, autodiagnostiky, autokonfiguraci, využívání cloudových úložišť a datových center. Vzniknou chytré sklady, schopné samy informovat o materiálových tocích a stavu zásob. Je jasné, že tyto změny budou mít velký dopad na pracovní trhy a společnost obecně.

To je ostatně společným rysem všech doposud proběhlých průmyslových revolucí.

Můžeme konstatovat, že:

1. Nové technické vynálezy, výrobní postupy a technologie vedou k růstu produktivity práce
2. Průmyslová revoluce mají za následek zvyšování hmotného bohatství společnosti
3. V jejich důsledku vznikají nová průmyslová odvětví a obory, v důsledku Průmyslu 4.0 se prudce rozvíjí digitální ekonomika
4. Změny vnějšího prostředí ovlivňují život podniků, které musí reagovat na takto vznikající konkurenční tlak
5. Změny v ekonomice mění pracovní trhy. V důsledku Průmyslu 4.0 se dokonce dá mluvit o vzniku nové pracovní třídy, která bude na pomezí manuální a duševní práce, bude naplňovat jak prvky fyzikální, tak intelektuálně řídicí práce. Tito pracovníci budou propojeni s výrobními procesy, a i mezi sebou prostřednictvím informačních technologií.

Změny na trhu práce v důsledku Průmyslu 4.0 budou jistě nevyhnutelné. Některá pracovní místa zaniknou, jiná se budou vytvářet. Tento proces bude postupný. Nejdříve se bude týkat profesí v dopravě a logistice, tedy také skladového hospodářství, kde budou zaváděny samořídící a autooptimalizační systémy. Je samozřejmé, že „vytváření nových pracovních míst bude probíhat rozdílně v jednotlivých zemích s (ohledem na strukturu národních ekonomik) v jednotlivých odvětvích i oborech činnosti.“¹⁷ Samozřejmě, že i Průmysl 4.0 jako i jiné revoluce významně zasáhne do struktury a skladby pracovních míst. Pokud jde o ČR,

---

¹⁷ ŠTĚDRŮŇ, Bohumír, Marcela PALÍŠKOVÁ, Zdeněk SOUČEK, Antonín DVOŘÁK a Pavel TILINGER. *Prognostika*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice ekonomie. ISBN 9788074007460. Str. 9

v průběhu následujících 20 let bude ohroženo automatizací asi 10 % pracovních míst. Nově vznikající pracovní místa pak budou spojena s vyššími nároky na znalosti a dovednosti pracovníků. Úspěšnější na trhu práce budou jistě ti zaměstnanci, kteří budou disponovat komplexnějšími znalostmi a dovednostmi, budou schopni uvažovat a rozhodovat v širších souvislostech a budou schopni a ochotni se neustále vzdělávat.

Nastupujícímu Průmyslu 4.0 se tedy budou muset přizpůsobit naše vzdělávací zařízení na všech úrovních, včetně středního učňovského školství. Jak toto bude probíhat, není jisté zcela jasně a popis tohoto konceptu by přesáhl obsahový rámec této bakalářské práce. Jisté je to, že musí probíhat i na mezinárodní úrovni, konkrétně za pomoci a koordinaci orgánů Evropské unie, jež v tomto aspektu může sehrát velice pozitivní roli.

Sohledem na vliv průmyslu 4.0 na společnost je potřebné systém vzdělávání učňovského školství promyslet na pozadí polytechnického vzdělávání. To spočívá v zařazování učiva a předmětů technologického charakteru do školních vzdělávacích plánů a poznávání technologických procesů v praxi. Jeho důležitým aspektem, který žákům ovlivní jejich poznání je nejen získání základních pracovních návyků, ale i osvojení sociálně ekonomických vztahů, různých typů myšlení a základů kultury. Ve 20. století se polytechnické vzdělávání ukázalo jako nezbytná a důležitá součást výchovy nové generace pracovníků v průmyslu a ve službách. V našem 21. století je stejně důležité jako v minulosti, neboť ve vztahu k digitálním technologiím se často objevuje snaha zaměřovat prostředek za cíl. Polytechnické vzdělávání také umožňuje stírat rozdíly mezi technickým a společenskovedním myšlením a objektivnější chápání procesů v postmoderní společnosti.

2.1 Krize rodiny v současné společnosti a její dopad na výchovu učňovské mládeže

„Rodina je prvním a zásadním činitelem ve výchově dítěte“¹⁸ ve společnosti a má nezastupitelnou úlohu v reprodukci a výchově dětí, tedy i pozdějších uchazečů

---

¹⁸ Hroncová, Jolana – Emmerová, Ingrid. Sociálne ohrozenia detí a mládeže v XXI. Storočí a možnosti ich prevencie. Banská Bystrica: BELIANUM. 2014. ISBN 978-80-557-0807-2 Str. 50

o studium učňovských oborů. V rodině se formuje charakter dítěte, ovlivňuje jeho osobnost v ranní, nejcitlivější a nejvnímavější fázi vývoje.

„Základními funkcemi rodiny jsou:

- a) Biologicko-reprodukční
- b) Sociálně ekonomická funkce
- c) Sociálně výchovná funkce
- d) Emocionálně stabilizační funkce“¹⁹

Rodina je ovlivňována společenskou situací, je odrazem socioekonomických podmínek, které v ní panují.

Jak už bylo výše uvedeno, nastaly po roce 1989 v české společnosti významné změny, které bohužel měly ve svém důsledku za výsledek krizi rodiny a jejího fungování. Socialistický stát dával svým občanům určitou svobodu tím, že jim zajišťoval práci, bydlení, životní potřeby. Zbavoval je tak osobní odpovědnosti, ale výměnou za to mohl požadovat poslušnost a loajalitu, čemuž se většina společnosti přizpůsobila. Po roce 1989 už nás stát občany osobní odpovědnosti nezbavuje, naopak činí je zodpovědnými za svůj život, za to že si najdou práci, postarají se o své bydlení a o své děti. Vyšší životní úroveň je však vykoupena tím, že rodiče mají hlavní a vedlejší zaměstnání (i více) z důvodů zvýšení finančního zabezpečení. Konec konců na principu zvyšování kupní síly obyvatelstva je založená ekonomika společnosti. A tak rodina obětuje některé funkce sociálně ekonomické. Ve výzkumu BBC v Česku se ukázalo, že 70 % rodičů raději umožní svým dětem přístup k digitálním technologiím, aby nemuselo řešit výchovné problémy.

V posledních letech jsme terčem různých progresivistických teorií, které se tváří pokrokově, ale ve svých důsledcích jsou reakční. Snaží se ovládnout náš veřejný prostor, jejich exponenti působí v mainstreamových médiích a neziskových organizacích. Jejich proklamovaným cílem je ochrana lidských práv menšin, klimatické a liberální demokracie. Praktickým výsledkem je ale zpochybňování veškerých doposud platných hodnot. Státy přestávají existovat, jsou spojeny v politologicky nezvládnutou Evropskou unii, kde nepochybný prim hrají velcí hráči

---

¹⁹ KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3 Str. 82-83

jako Francie a Německo, ostatní jsou tam jaksí do počtu, přijímají dotace, aby za ně byly vděčné a podřídily se všem rozhodnutím z Bruselu.

Národy podle progresivistických teorií již také nemají smysl, masová migrace Evropskou unii otevřeně podporovaná, mění složení obyvatelstva a místo národů, jak jsme je znali doposud, bude jen masa unijních občanů roztodivného původu schopných sice pracovat a spotřebovávat, ale neschopná domýšlet důsledky jevů bez hlubšího vztahu k čemukoliv.

Tradiční křesťanské základy Evropy jsou také podkopávány masovým přílivem muslimů a je podporující multikulturní politikou EU, vždyť jak jinak si vysvětlit snahy přejmenovat Vánoce na Zimní svátky v některých západních zemích. (Silně připomíná snahy některých socialistických politiků!)

Rodina je dle těchto teorií přežitek, ba nikdy podle nich neexistovala. Na úkor tradiční heterosexuální rodiny jsou prosazovány jiné formy soužití lidí, všude vidíme oslavu homosexuality pochody hrdosti Pride Prade pod duhovou vlajkou kráčí všemi evropskými velkoměsty.“ V. Klaus na toto téma jen podtrhuje nepřirozenost naší postmoderní společnosti“.²⁰

Svoboda jednotlivce musí být omezena cenzurou politické korektnosti, to je teze, kterou nedávno vyslovila Angela Merkelová ve snaze umlčet kritiky své politiky otevřené náruče pro migranty, která je dlouhodobě neudržitelná, ale nesmí se o tom mluvit. Vždyť jak dlouho může být německý sociální systém otevřený pro každého příchozího?

Nejnověji jsme svědky nárůstu klimatického alarismu, kdy je ražena teorie, že změny klimatu jsou způsobeny lidskou činností, konkrétně produkcí oxidu uhličitého spalováním fosilních paliv. Nová předsedkyně Evropské komise von Leyenová vyhlásila cíl dosáhnout do roku 2050 uhlíkové neutrality Evropy přechodem na technologie neprodukující CO₂, ale již nspecifikovala, jaký to má smysl, když ostatní velcí znečišťovatelé na světě tak neučiní. Toto rozhodnutí může být ekonomická sebevražda našeho starého kontinentu. Pro cíle ekoalarmisnu jsou zneužíváni mladiství, kteří jsou ještě bez životních zkušeností a patřičného rozhledu,

---

²⁰ <https://pinc.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=204414>

viz. hnutí „Pátky za životní prostředí.“²¹ Děje se tak i na našich středních odborných učilištích, kdy se různé neziskové organizace pokoušejí, mimo učební plán daného školského zařízení, pořádat pro žáky besedy a tam je ideologicky a názorově infiltroval progresivistickými teoriemi. Nejparadoxnější na celé situaci je to, že neziskové organizace jsou dotované i z našeho státního rozpočtu, avšak toto jejich působení a snahy směřují proti naší státnosti, tradicím, kultuře, zažitým společenským vztahům i stabilitě ekonomiky.

2.2 Reforma školství jako součást celospolečenských změn

Proces transformace společnosti v České republice po listopadu 1989 se projevil i ve vzdělávacím systému. Všeobecným cílům přechodu od totalitního, centralistického, socialistického zřízení ke zřízení otevřenému, demokratickému, odpovídají i principy transformace školství.

Jsou to:

- decentralizace v řízení vzdělávacího systému. Uskutečňuje se přechodem rozhodovacích pravomocí z ministerstva na kraje a obce jako zřizovatele škol i školy a jejich ředitele samotné
- zrušení monopolu státu na vzdělávání občanů nastalo uzákoněním možnosti zřizovat soukromé a církevní školy. Ve vzdělávání tak vzniklo konkurenční prostředí, které výrazně přispělo ke kvantitativnímu růstu a kvalitativní rozmanitosti nabídky studia
- „uznání práv žáků“²² a studentů na volbu vzdělávací dráhy podle jejich schopností a zájmů
- v neposlední řadě je to i depolitizace vyučování zrušením ideologické indoktrinace některých předmětů a kontroly vyučujících, zda se drží pevně stanovených a schválených osnov

---

²¹ <https://www.fridaysforfuture.org/>

²² *Zprávy o národní politice ve vzdělávání: Česká republika.* Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996. ISBN 80-211-0215-2. Str. 15

- financování školství na základě normativů dle počtu vzdělávacích žáků, a tak vzniká určitá finanční samostatnost škol v rozhodování, která zároveň je motivuje pružně reagovat na poptávku po vzdělání. Zavádí se také více zdrojové financování školství.

Reforma školství měla určitá specifika.

Vidíme, že:

1. Hloubka a dosah uskutečněných změn byly mimořádně velké. Reformy se týkaly všech sektorů a úrovní vzdělávání, struktury systému jako celku, kurikula, právních předpisů, řízení, správy, financování. Vznikly nové typy institucí (škol, univerzit), které u nás neměly tradici.
2. Reformní proces proběhl poměrně rychle, zejména v prvním období po roce 1989
3. Proces reformy ve vzdělávání byl, zvláště v letech 1989–1994 spontánní a vycházel zdola. Změny ve vzdělávání byly často iniciovány místními skupinami nebo jednotlivci. Úloha vlády se pak projevila zvláště v organizaci financování.

V každé transformující společnosti působí specifické činitele, určené příchozím vývojem a tradicemi. U nás transformaci školství působily tyto činitele:

- „dědictví komunistického režimu“²³ projevuje se v setrvačnosti získaných postojů a vzorů chování
- „úloha předválečných modelů a tradic“²⁴ v období první republiky u nás již demokratická a pluralitní společnost existovala i se svými institucemi, je proto pochopitelné, že se transformační tendence projevují ve snaze o jejich restauraci

---

²³ *Zprávy o národní politice ve vzdělávání: Česká republika*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996. ISBN 80-211-0215-2. Str. 16

²⁴ *Zprávy o národní politice ve vzdělávání: Česká republika*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996. ISBN 80-211-0215-2. Str. 16

- postoje, vzdělanost, hodnotová orientace aktérů reforem – ovlivňují transformační procesy aktivními názory. Jsou to učitelé ředitelé škol, žáci a jejich rodiče, úředníci správy škol, politici, zaměstnavatelé i teoretičtí experti.
- Vývoj právního rámce – opora reforem v zákonech je velmi důležitá, existovat může jen to, co zákony povolují.
- Požadavky trhu práce – má na školské reformy nepřímý vliv očekávaným vývojem požadavků na kvalifikaci pracovní síly. Reakce na trh práce jsou spontánní a většinou nekoordinované, což může vést k nerovnováze v nepoměru počtu absolventů jednotlivých typů škol a oborů k požadavkům zaměstnavatelů
- Vliv politických názorů a doktrín má vliv na způsob a rychlost transformace, ale i výsledný efekt
- Úloha soukromých škol – tyto „školy velmi aktivně reagovaly na změnu trhu práce,²⁵ zavádí nové metody výuky, nové předměty a obsah výuky. Této úlohy se ale nezhostily dobře všechny soukromé školy, některé se jen vezly na módní vlně momentálního zájmu o některé studijní obory

Úloha zahraničních modelů a poradců – jejich prostřednictvím dostával reformní proces impulzy a podmínky. V této souvislosti je třeba se zmínit o úloze Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Vytvořily ji v roce 1960 v Paříži vyspělé země s demokratickou tradicí. Jejím cílem je:

- dosáhnout v členských zemích co nejvyššího udržitelného ekonomického růstu, zaměstnanosti a životní úrovně
- přispět v procesu hospodářského vývoje zdravé ekonomické expanzi i do ostatních zemí světa
- přispět k rozšiřování světového obchodu. Vzdělávací politika vždy byla a je důležitou součástí činnosti OECD.

OECD vždy uznávala, že vzdělávací politika je výlučně národní záležitostí odrážející specifické okolnosti, tradice a kulturu jednotlivých zemí. Proto její působení směrem k jednotlivým zemím bylo vždy pouze v rovině poradenství a doporučení. V praxi to ovšem vypadalo jinak, někteří úředníci byli papežštější než papež!

---

²⁵ *Zprávy o národní politice ve vzdělávání: Česká republika*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996. ISBN 80-211-0215-2. Str. 3

Ve dnech 20.9. – 4.10.1995 proběhla v ČR návštěva skupiny examinatorů OECD, kteří se zabývali stavem a problémy transformace českého školství. Vypracovali zprávu a v ní stanovili i řadu doporučení a priorit ve vzdělávací politice. Jedním z nich je i doporučení „zvyšovat podíl populace dosahující úplné střední vzdělání s maturitou až na 75 % populačního ročníku,²⁶ neboť se domnívali, že podíl 16 % žáků v prvních ročnících gymnázií není dlouhodobě udržitelný a zpochybňuje klíčový prvek rozvoje strategie lidských zdrojů v post transformačním období, které bude vyžadovat vyšší úroveň všeobecného vzdělání.

Realizace tohoto doporučení měla pak s dalšími faktory (např. četností populačních ročníků) nepříznivý vliv na ostatní sektory středního školství, zvláště pak na učňovské školství, kde se projevila nedostatek nově nastupujících žáků.

- úloha veřejného mínění a sdělovacích prostředků není v České republice ve srovnání se západoevropskými zeměmi výrazným faktorem ovlivňujícím transformaci vzdělávacího systému, zůstává poněkud stranou jejich pozornosti

V transformaci českého školství nacházíme tyto výrazné mezníky:

1. Ústavní změny a novely zákonů (1990)
2. Další novely zákonů v první polovině 90. let a zahájení veřejné debaty o vzdělávání
3. Přijetí Národního programu rozvoje vzdělávání (Bílá kniha 2001)
4. Uplatňování nových zákonů (Školský zákon 561/2004 Sb. platný od 1. 1. 2005)

2.3 Učňovské školství v kontextu transformace

Sociální a politické změny se samozřejmě významně dotkly i učňovského školství. Významnou změnu představovalo přijetí zákona „č. 522/1990 Sb.“²⁷ s platností od 5.1.1991, dle kterého již Střední odborná učiliště a střediska pracovního vyučování

---

²⁶ *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bílá kniha*. Praha: Tauris, 2001. ISBN 80-211-0372-8. Str. 35

²⁷ Zákon č. 522/1990 Sb. *Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 171/1990 Sb.*

nemohly zřizovat kromě družstev jiné podniky. Důvodem byla rozbíhající se privatizace. Učni již se nemuseli připravovat pro konkrétní podnik, ale stávali se z nich tzv. státní učni. Došlo tak k odtržení výrobní praxe od školství. Zaměstnavatelé tak pouze čekali na vycházející absolventy, kteří prošli často zastaralým učebním programem a těžko se pak vyrovnávali po nástupu do zaměstnání, s ovládnutím nových technologií a obsluhou vyspělých technologických zařízení. O řešení tohoto problému se pokusil Školský zákon 561/2004, který umožnil praktické vyučování kromě školy také na pracovištích právnických a fyzických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem a uzavřely se školou smlouvu o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách jeho konání. Mluvíme tak o integrovaném systému profesní přípravy žáků. Zajišťuje-li praktickou část i teoretickou část výuky škola, jde o systém komplexní. Za celkovou kvalitní profesní přípravu je, ale vždy zodpovědná škola.

Novým fenoménem organizace a financování vzdělávacích zařízení učňovského školství je vznik Integrovaných středních škol v 90. letech, ve kterých je sloučeno vyučování více oborů i více vyučovacích programů do jedné organizace. Velmi důležitý je moment přechodu absolventů do praxe. V poslední době mají zaměstnavatelé omezené možnosti ovlivňovat odborné učňovské školství, které často včetně praktického výcviku, probíhá ryze ve školním prostředí, odtržené od reálné praxe. Proto je nutné realizovat řadu podpůrných opatření ve spolupráci se sociálními partnery – zaměstnavateli i zástupci zaměstnavatelů, a to zejména v regionální a místní úrovni. Nejlépe by bylo, aby učni během studií absolvovali několikaměsíční stáž v reálném pracovním prostředí. Další cestou je legislativní zajištění účasti zástupců zaměstnavatelské sféry, při závěrečných zkouškách absolventů učebních oborů. Ti by měli získat plnoprávné postavení členů zkušebních komisí

Legislativa pro učňovské školství

Legislativní rámec upravující školství a tím také učňovské školství, je velmi široký. Kromě Ústavy a Listiny základních práv a svobod je to množství zákonů, vyhlášek, směrnic a věstníků.

Zmínit se je nutno především o Zákonu č.561/2004 Sb. (školský zákon), který upravuje všechny typy a stupně vzdělávání a výchovy a stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob

při vzdělávání, a stanoví působnost orgánů vykonávajících správu a samosprávu školství.

Obsahovou náplň konkrétního učebního oboru stanoví Kurikulární rámec učňovského školství, a je tvořen dvoustupňově:

- státní úroveň je vymezena Národním programem (2001) rozvoje vzdělávání (Bílá kniha), který stanovuje Rámcové vzdělávací programy
- na školní úrovni, kdy jsou rámcové vzdělávací programy daného oboru a vzdělávací úrovně rozpracovány do školních vzdělávacích programů. Stanovuje konkrétní vyučovací předměty a počet vyučovacích hodin.

2.4 Systém financování středních odborných učilišť

Financování vzdělávacích zařízení učňovského školství je závislá na tom, zda jsou zřizovány jako státní nebo veřejnoprávní (ministerstvem, jiným orgánem státní správy, krajem, obcí nebo svazem obcí) anebo se jedná o soukromé vzdělávací zařízení (zřízená podnikem, družstvem či církví).

Státní či veřejnoprávní střední odborná učiliště jsou závislá na přidělu finančních prostředků ze státního rozpočtu či rozpočtu územně správních celků. Mohou mít finanční příjmy i z doplňkové činnosti a majetkových darů a v posledních letech i z evropských fondů. Soukromé SOU, dostávají státní dotace dle přiznaných normativů (na žáka, nově na odučené hodiny) a mohou získat finance z úplaty za vzdělání (školného).

2.5 Shrnutí

Transformace vzdělávacího systému určitě dosáhla některých svých cílů. Byla uskutečněna depolitizace, decentralizace a demokratizace školství. Zároveň se ale vynořily nové problémy. Co se týká učňovského školství, přetrvává odtrženost vzdělávání od praxe. „Examinátorský tým rovněž navrhuje, aby se přešlo od strategie založené na iniciativě škol ke strategii směřující k rozvoji regionálních sítí spojujících systém odborného školství a zaměstnání se zdůrazněním spolupráce mezi různými zainteresovanými subjekty odpovídajícími za vzdělání a zaměstnanost.“²⁸ Ve zprávě

---

²⁸ *Zprávy o národní politice ve vzdělávání: Česká republika*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996. ISBN 80-211-0215-2 Str. 173

skupiny examinátorů OECD vydané v roce 1996 bylo konstatováno, že je třeba zvýšit počty žáků ve všeobecně vzdělávacím proudu středních škol. Toho lze dosáhnout jen na úkor počtu žáků nastupujících na střední odborná učiliště a střední odborné školy. Takovýto přístup znamená zákonitě vznik finančních problémů učňovských školských zařízení financovaných dle počtu žáků i nenaplnění potřeb trhu práce v jeho poptávce po kvalifikovaných manuálních pracovnících. Od vydání výše zmíněné zprávy uběhlo již téměř 25 let, problém však zůstává stále nevyřešen a zúčastnění se potýkají pouze jeho následky. Zde rovněž sehrává svoji roli to, že se nerealizuje poradenství pro volbu povolání a jen obtížně se vrací do školních vzdělávacích programů pracovní vyučování. Hlavním problémem je ale nedostatek žáků hlásících se do prvních ročníků, což je důsledek kladeného důrazu na všeobecné středoškolské vzdělávání, rovněž ale vyšší nároky na absolventy VŠ. Na střední školy všeobecně vzdělávací a odborné přicházejí i žáci s nízkým průměrem prospěchu. Žáci často volí za předmět svého zájmu atraktivní obory, přestože pak v praxi nenacházejí uplatnění. Naopak obory méně atraktivní zůstávají mnohdy nenaplněné a škola je ani v daném školním roce neotevřít. Zde rovněž sehrává svoji roli, že se nerealizuje poradenství pro volbu povolání a jen obtížně se vrací do školních vzdělávacích programů pracovní vyučování.

Při normativním způsobu financování pak tato situace přímo ohrožuje existenci a fungování vzdělávacích zařízení. „To, co se podstatně mění, je sociálně ekonomický a politický kontext, který si vynucuje specifické způsoby řešení v jednotlivých parametrech. Proto se jednotlivé problémy stále vracejí s téměř pravidelnou periodicitou. Přes stále hlubší porozumění procesům vzdělávací politiky zůstává však vzdělávání trvale nedokončeným dílem.“²⁹

Problém je i v tom, že transformace vzdělávání dostatečně citlivě nepřihlížela k faktorům ovlivňujícím transformovanou společnost: procesy globalizace, prohlubování humanismu a demokracie, vliv novoliberalismu, pozdní modernity, digitálních technologií apod...

---

²⁹ KOTÁSEK, Jiří. *Vývoj spolupráce zemí OECD ve vzdělávací politice*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1995. PHARE-RES - Přístup k dokumentům. ISBN 80-211-0232-2. Str. 51

3 UČEBNÍ OBOR OPERÁTOR SKLADOVÁNÍ

K analýze stavu učňovského školství, jsem si vybral jako příklad obor operátor skladování. Tento obor se před rokem 1989 vůbec nevyučoval. Ne že by tehdy v podnicích tato činnost nebyla potřebná, ale nebyla jí věnována patřičná pozornost. Na místo skladníka byli dosazováni lidé přestárlí nebo se změněnou pracovní schopností, ženy po mateřské dovolené bez patřičného vzdělání a rozhledu o skladovaném sortimentu zboží a tak podobně. Skladové hospodářství socialistických podniků proto mělo z hlediska fungování značné rezervy. Hromadily se nepotřebné zásoby (to ale nebylo jen vinnou špatně provedených objednávek skladníky, ale hlavně zkosnatělého byrokratického plánovacího systému), často vznikaly ve výrobě zmetky zaviněné používáním nesprávných součástí dodaných ze skladu, nebo výroba stála v důsledku chybějících dílů nedodaných vinou špatně fungujícího skladového hospodářství.

Po roce 1989 kdy se změnily společenské a ekonomické podmínky si např. soukromé firmy nemohou dovolit hromadění nepotřebných zásob nebo připustit výpadky ve výrobě, které snižují jejich konkurenceschopnost. Zásobování musí být pružné, flexibilní, sklady musí vést pracovníci vybavení potřebnými znalostmi zkušenostmi a schopnostmi. Vzniká tedy poptávka na trhu práce po takových zaměstnancích, kteří tuto pracovní pozici mohou zastávat na základě získaného vzdělání a příslušné praxe. Na to reaguje vzdělávací systém, který v rámci národního programu vzdělávání v České republice, tzv. Bílá kniha, a na základě zákona „č. 561/2004 Sb.“³⁰ předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) zavádějí nový systém vzdělávacích programů. Tyto vzdělávací programy jsou tvořeny na dvou úrovních:

- státní v podobě rámcových vzdělávacích programů
- školní v podobě konkrétních školních vzdělávacích programů.

---

³⁰ 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Pro potřeby výchovy výše zmíněných pracovníků v logistice byl vytvořen

3.1 „Rámcový vzdělávací program

- 66–53 – H/01 Operátor skladování³¹

Na základě tohoto programu školská zařízení v tomto případě odborná učiliště otevírají učební obor Operátor skladování.

Cílem vzdělávání v tomto oboru je vychovávat absolventy, kteří se uplatní při výkonu povolání operátor skladování v obchodě nebo ve výrobním podniku. Absolvent bude připravovat zboží a materiál různého sortimentu k expedici a prodeji, vystavovat doklady spojené s nákupem a vydávat zboží a materiál, vyřizovat objednávky, případně reklamace. Bude řídit dopravní prostředky a obsluhovat zařízení používané při manipulaci se zbožím. S ohledem na globalizaci a začlenění Česka do EU je nutné, aby absolvent tohoto oboru ovládl i cizí jazyk a dokázal tak komunikovat se zahraničními partnery.

Organizace vzdělávání v oboru operátor skladování

Délka a forma vzdělávání

-3 roky v denní formě vzdělávání max. počet 29 hodin vyučovaných týdně

-1 – 1,5 roku v denní formě vzdělávání ve zkráceném studiu pro absolventy jiných oborů zakončené maturitní zkouškou

Dálkové nebo kombinované vzdělávání je nejvýše o 1 rok delší než vzdělávání v denní formě.

Dosažený stupeň vzdělávání:

- střední vzdělávání s výučním listem

Podmínky pro přijetí ke vzdělání:

- ukončené základní vzdělání
- tělesná, zdravotní a psychická způsobilost
- nekoná přijímací zkoušky.

---

³¹ MŠMT Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 66-53 - H/01 Operátor skladování Str. 1

„Způsob ukončení vzdělávání, potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace

Vzdělání se ukončuje závěrečnou zkouškou, dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.“³²

3.2 Kurikulární rámce

„Kurikulum není jednoznačně definováno. Často je používán dosti volně a široce. Rozumí se jím většinou celek učebního plánu a sled předmětů, specifické obsahy látky, souhrn zkušeností a poznatků, které žáci získávají, zároveň i vytváření vyučovacích metod a prostředků, které odpovídají daným obsahům.“³³

Jak je z výše uvedeného patrné, dává dvoustupňový systém tvorby vzdělávacích programů jednotlivým učilištím (školám) při tvorbě učebního plánu značnou autonomii. Je to velký rozdíl od stavu před rokem 1989, kdy platily centrálně dané závazné osnovy.

Tato autonomie klade na školy zároveň odpovědnost za správnou a vyváženou skladbu předmětů a počet jejich hodin, což v konečném důsledku ovlivňuje profil dosaženého vzdělání absolventa, možnosti jeho uplatnění v praxi. Neúměrně velký prostor daný obecně vzdělávacím předmětům může mít za následek nedostatečný rozlet žáků ve své odbornosti, a naopak omezení počtu vyučovacích hodin těchto předmětů by znamenalo nenaplnění cílů rámcového vzdělávacího programu – komplexní rozvoj osobnosti žáků.

„Většinou tlak z oblasti trhu práce, kde se projevují požadavky subjektů působících v hospodářství, vede k reakci na úroveň vzdělávacích subjektů. Vzniklý tlak naruší existující rovnováhu a donutí k pohybu v oblasti vzdělávací politiky.“³⁴

---

³² MŠMT Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 66-53 - H/01 Operátor skladování Str. 12

³³ SKALKOVÁ, Jarmila. *Pedagogika a výzvy nové doby*. Brno: Paido, 2004. Edice pedagogické literatury. ISBN 8073150603. Str. 31

³⁴ MARTINEK, Hynek. *Některé problémy středního odborného vzdělávání v ČR*. Praha: Alfa-Omega, 2005. ISBN 80-86318-72-9. Str. 12

Tomuto problému se budu věnovat v praktické části této bakalářské práci, kdy porovnáváním učebních plánů více školských zařízení, kde se vyučuje obor operátor skladování a cílených dotazů na jejich absolventy stanovím míru korelace poměrného množství hodin odborného výcviku a předmětů vztahujících se k praxi ke skutečné úspěšnosti absolventů najít si a vykonávat práci v tomto oboru.

Kurikulární rámce vymezují ve vzdělávacím programu závazný obsah všeobecného a odborného vzdělávání a požadované výsledky vzdělávání. U oboru operátor skladování byly stanoveny tyto vzdělávací oblasti.

1. Jazykové vzdělávání a komunikace – vychovává žáky ke kultivovanému a správnému jazykovému projevu, podílí se na rozvoji jejich duševní stránky osobnosti. Zahrnuje i výuku cizího jazyka.
2. Společensko-vědní vzdělávání – jeho cílem je připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti.
3. Přírodovědné vzdělávání – přispívá ke komplexnímu pochopení přírodních jevů a zákonů, k formování vztahu k životnímu prostředí a k přírodě vůbec.
4. Matematické vzdělávání – cílem je poskytnout matematické znalosti na přiměřené úrovni, rozvíjet logické myšlení.
5. Estetické vzdělávání – přispívá k celkovému rozvoji osobnosti žáků a jejich kultivaci.
6. Vzdělávání pro zdraví – má za cíl vybavit žáky znalostmi i dovednostmi k preventivní a aktivní práci pro zachování zdraví a bezpečnost při práci a zároveň podpořit jejich postoje ke zdravému životnímu stylu.
7. Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích – má za úkol naučit žáky pracovat s moderními komunikačními prostředky a umět vyhodnocovat informace.
8. Ekonomické vzdělávání – naučí žáky rozumět ekonomickým procesům, orientovat se v ekonomické problematice.
9. Odborné vzdělávání – zahrnuje praktický výcvik v oboru skladování. Žáci se naučí obsluhovat manipulační zařízení a získají osvědčení o způsobilosti k němu. Dále budou seznámeni s administrativou skladování, to znamená že, získají teoretické a praktické dovednosti s vyhotovováním obchodních písemností, jejich oběhem, evidencí, archivací a skartací. V praxi se seznámí s druhy obchodních písemností, jejich náležitostmi a způsoby vyhotovení s použitím elektronické kancelářské techniky a softwarového

vybavení. Součástí je i osvojení komunikačních a ekonomických aspektů technicko-administrativních činností. Dále žáci v rámci tohoto vzdělávacího okruhu získají znalosti ze zbožíznalství, to je seznámí se sortimentními skupinami zboží a aktuální legislativou k nim se vztahující. Osvojí si praktické dovednosti ošetřování svěřených zásob zboží a ochrany jejich užitné hodnoty ve sféře oběhu v souladu s bezpečnostními a hygienickými předpisy.

Kurikulární rámce rozpracovává škola (odborné učiliště) do svého školského vzdělávacího programu, do určitých vyučovacích předmětů a sestaví se učební plán. Jako příklad uvádím učební plán Střední odborné školy Čelákovice s.r.o. pro vzdělávací program: Logistik – operátor(ka) skladu pro rok 2010 (viz. Příloha č. 1)

3.3 Zkušenosti z oboru

Obor operátor skladování, který vyučuji je na této škole otevřen od roku 2010. V roce 2019 byl tento obor otevřen na 30 učilištích a odborných školách. V tomtéž roce studium úspěšně dokončilo 321 absolventů. Poměr chlapců a dívek, kteří se ke studiu tohoto oboru hlásí, je 50 % na 50 %. V současnosti vyučuji ve třídě, kde je 13 žáků. Učební látku zvládají všichni vcelku uspokojivě, i když je třeba konstatovat, že jsou mezi nimi značné rozdíly vyplývající z vrození inteligenční úrovně. Několik nejlepších jedinců má předpoklady absolvovat po ukončení studia operátor skladování i nastavbový obor podnikání s maturitou, budou-li mít zájem.

V rámci teoretické výuky věnuji zvláštní pozornost převodům délkových jednotek a váhových jednotek. Žáci v této věci často tápou. Pro lepší didaktické pochopení této látky jsem vytvořil mnemotechnickou pomůcku, kdy např. 1 cm = 1 Kč, 10 cm = 10 Kč atd. Tento příměr pak žákům umožňuje lépe si uvědomit vztahy mezi danými veličinami.

Součástí výuky je i práce s výpočetní technikou v počítačové učebně. Toto je rovněž velmi důležitá složka výchovy, protože dnes se veškerá skladová evidence vede v elektronické podobě. Zde se žáci učí pracovat s informačním programem DUEL, ve kterém mohou vytvářet skladové dokumenty např. příjemky, výdejky, reklamační protokoly atd. Poté na základě těchto dokumentů ve cvičném školním skladu skladové operace provádějí. Cílem je připravit je co nejlépe na skutečnou praxi, do které pak nastupují. „Praktické vyučování se uskutečňuje ve školách a školských

zařízeních nebo na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělávání a uzavřely se školou smlouvu o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách pro jeho konání”³⁵

Při praktické části výuky odcházejí žáci na určitý čas do soukromých firem, kde se seznamují s prováděním skladového hospodářství ve skutečnosti. Pracovní doba žáků druhého a třetího ročníku je 7 hodin + 30 minut přestávka. Její pracovní začátek je většinou stanoven na základě dohody se zaměstnavatelem. Povinností jako učitele odborného výcviku je tyto praxe organizovat provádět nad žáky dozor. Pravidelně žáka na pracovišti dle daného rozpisu (zpravidla 1x za měsíčně) navštěvují a vyplňují tzv. Zápis o kontrole odborného výcviku (viz. Příloha č. 2).

Obsahem tohoto dokumentu jsou tyto skutečnosti:

- přítomnost žáka na pracovišti
- popis jeho pracovní činnosti (co dělá, co o činnosti ví, kdo mu ji zadal)
- výkaz docházky (počet absencí a jejich důvody)
- hodnocení celkového působení žáka na pracovišti (jeho chování, plnění a zvládnutí zadané práce, schopnost řešit problémy, které se případně vyskytly)

Tento dokument, podepsaný učitelem odborného výcviku i zástupcem firmy následně předávám vedoucímu odborného výcviku, který tento učební obor zastřešuje. Praktická výuka žáků ve firmách je přínosem pro obě strany. Žáci se seznámí s reálným prostředím, získají důležité pracovní návyky a naučí se lépe chápat sociální vztahy na pracovišti. Firmy v ni mají pak rezervoár potencionálních budoucích zaměstnanců, kteří pokud zůstanou v oboru, mají již osvojeny konkrétní odborné znalosti a dovednosti.

---

³⁵ ČIHÁKOVÁ, Hana, ed. *Rozvoj pedagogů a lektorů v odborném vzdělávání s ohledem na současné změny ve společnosti: 16. setkání členů partnerské sítě TTnet ČR: setkání se konalo 23.-24. listopadu 2015 v Kostelci nad Černými lesy*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2016. ISBN 978-80-7481-144-9. Str. 5

Autonomie středních odborných učilišť při vytváření svého vzdělávacího programu má i tu výhodu, že jsou do něho zařazovány jen ty předměty, jejichž výuku má škola pokrytou pedagogy s příslušnou aprobací. Další výhodou je pak i možnost zaměřit se na odborné předměty dle hospodářských odvětví velkých firem nacházejících se v regionu školy jako potencialních zaměstnavatelů budoucích absolventů.

Nedostatek uchazečů o studium učňovských oborů může být v některých případech mírněn jevem zvaným sociální dědičnost. Obecně sociální dědičnost znamená získání určitých společenských charakteristik prostřednictvím společenského postavení rodiny. „Dnes již nikdo nepochybuje o tom že prostředí, do kterého se rodíme, ve kterém vyrůstáme a žijeme, v nás zanechává zřetelné stopy a v nějaké míře nás poznamená a ovlivňuje.“³⁶ Toto můžeme vysledovat i při výběru budoucího povolání dle tradice zavedené v rodině, jinak řečeno povolání se často dědí z otce na syna a vznikají tak celé dynastie např. foukačů skla. Takto motivovaní žáci mají zpravidla větší zájem o daný obor a při výuce kladně působí i na ostatní. Podmínkou však je, aby rodina plnila zejména socializačně výchovnou funkci a působila na mladé členy podnětně, jak jsme se o tom zmínili v předchozí kapitole.

Důležitým nástrojem ke zvyšování zájmu žáků o jejich obor jsou i soutěže v praktických dovednostech a teoretických znalostech. Žáci různých škol studující stejný obor tak mohou vzájemně porovnat, co se doposud naučili a vzniká mezi nimi zdravá soutěživost. Škola, jejíž žáci zaujímají v těchto soutěžích přední místa, získává na prestiži a může tak prezentovat kvalitu své výuky.

3.4 Shrnutí

Závěrem bych chtěl konstatovat, že dle našich dosavadních zkušeností se na obor operátor sladování hlásí buď žáci, kteří měli na základní škole celkem slušný prospěch, ale své vědomosti nechtějí prohlubovat na některé škole s maturitním programem anebo žáci, kteří o sobě vědí, že jejich schopnosti vykonávat náročné manuální zaměstnání nejsou zcela na výši. Další skupinou uchazečů jsou ti, kteří sem přicházejí z jiných učebních oborů, např. kosmetičky z důvodu zdravotních problémů vznikajících manipulací s kosmetickými přípravky.

---

³⁶ KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3. Str. 73

Velmi motivující skutečností pro nové uchazeče o studium je možnost získat ve třetím ročníku oprávnění řídit vysokozdvížné vozíky různých typů ve školou dotovaném kurzu. K atraktivitě tohoto oboru přispívají i exkurze, kterých se žáci zúčastňují. Poznají při nich výrobní procesy v různých podnicích nebo vědecko-výzkumné zázemí Vysoké školy chemicko-technologické v Praze, která s naší školou spolupracuje.

Učební obor operátor skladování má před sebou nadějnou budoucnost, protože na trhu práce jsou jeho absolventi velmi žádaní z důvodu rostoucí výstavby skladových kapacit nadnárodních řetězců v posledních letech hospodářské konjunktury na našem území. Je to učební obor poměrně nový, reagující na technologické změny ve výrobních procesech, kdy se logistika stává důležitou součástí výrobních procesů z hlediska jejich plynulosti a komplexnosti. Otázka je, jak se bude měnit postavení zásobování v procesu výroby v souvislosti s nastupující inovací Průmysl 4.0. Zda zásobování nebude plně automatizováno a robotizováno a učební náplň oboru operátor skladování nebude pro případné zájemce aktuální, neboť jeho absolventi nenajdou uplatnění na trhu práce. „V současné době nemáme žádné systematické studie, které by se vlivem čtvrté průmyslové revoluce na odborné vzdělávání zabývaly.“³⁷

---

³⁷ *Využívání digitální gramotnosti učitelů ve výuce: odborná konference sítě TTnet ČR.* Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2019. ISBN 978-80-7481-201-9. Str. 74

4 PROJEKT A VÝSLEDKY EMPIRICKÉHO ŠETŘENÍ

4.1 Teoretická východiska

Učňovské školství prošlo v posledních 30 letech hlubokými změnami. Cílem jeho fungování je příprava mladých lidí na manuálně náročná povolání v prostředí nástupu nových pokrokových technologií a probíhající digitalizace. Měřítkem úspěšnosti fungování je pro něj naplnění potřeb trhu práce na jedné straně a poskytnuté vzdělání budoucím pracovníkům v odborných dělnických profesích.

Důležité úkoly před učňovským školstvím stále ještě stojí. Je to především přizpůsobení se výzvam, které staví před vzdělávací soustavy fenomén, globalizace, tj. výchova zaměřená tím směrem, aby absolventi byli schopni obstát i v konkurenci na nadnárodní úrovni, ale i čelit negativním vlivům. Velkým problémem je pro učňovské školství nedostatek uchazečů o studium související s nástupem slabších populačních ročníků, a i jejich odliv do jiných typů vzdělávacích zařízení. Zde je třeba aktivní přístup učňovských zařízení v nabídce svého vzdělávacího programu potencionálních uchazečů na základních školách formou dnů otevřených dveří, a i návštěv a ukázkami praktické činnosti. Osvědčila se i poradenská střediska při úřadech práce, která mohou nasměrovat budoucí žáky oborů majících uplatnění v daném regionu.

Vážným problémem, se kterým se musí učňovské zařízení potýkat, je i morální úroveň nastupujících žáků způsobená krizí rodiny. V neposlední řadě pak musí školy reagovat na nastupující fenomén Průmyslu 4.0, který bude v budoucnu znamenat změnu koncepce výuky i požadavků kladených na absolventy učebních oborů ve smyslu rozvíjení jejich schopnosti pracovat s digitálními technologiemi .

Učební obor operátor skladování je příkladem nového ambiciosního oboru, jehož zavedením školy pružně zareagovaly na vývoj požadavků zaměstnavatelů. Tento obor je poměrně nový, jako samostatný je vyučován teprve cca 10 let, a proto na něm může být provedeno šetření zkoumající skutečnost, jak se školy vyrovnaly s vytvořením koncepce jeho výuky. Bylo dosaženo značné míry demokratizace,

jejímž projevem je možnost sestavování vlastního ŠVP daného vzdělávacího zařízení, vycházející z příslušného kurikulárního rámce pro daný učební obor. Tato míra samostatnosti však zároveň klade na školy zodpovědnost za vyváženost poměru obecně vzdělávacích a odborných předmětů v tomto plánu a také za zakomponování do výuky těch didaktických prvků, které absolventům umožní obstát na trhu práce v prostředí nastupující globalizace.

4.2 Cíle a úkoly empirického šetření

Bakalářská práce se zabývá proměnnou učňovského školství a učební obor operátor skladování. V rámci tohoto tématu jsem se pokusil analyzovat současnou koncepci učňovského školství se zaměřením na tento učební obor. Ústřední hypotéza pro empirické šetření je, zda současné pojetí v oboru operátor skladování vyhovuje praxi. Popřením či souhlasem s danými tezemi bude možné vytvořit závěr výzkumu.

4.3 Výzkumné otázky vycházející z ústřední hypotézy

- Je učební obor v rámci ŠVP dobře připraven?
- Jak učitelé praktického výcviku vnímají užitečnost zkušeností z oboru nabytých výkonem povolání v minulosti?
- Odpovídá způsob odborné přípravy a délka studia oboru operátor skladování potřebám praxe?

4.4 Rozbor výzkumného nástroje ve vztahu k výzkumným otázkám

Dotazník je vedle pozorování a rozhovoru jednou z nejčastěji používaných metod získávání dat. Bývá řazen do tzv. metod subjektivních. Pro účely získávání odpovědí na výzkumné otázky tohoto empirického šetření se mi jeví tato metoda vhodná, protože umožňuje získání údajů z hlediska pedagogů, z jejich praxe vyučování oboru operátor skladování.

Seznam škol, na kterých se vyučuje operátor skladování, vychází z údajů získaných na webových stránkách.

4.5 Organizace empirického šetření

Respondenty jsem kontaktoval pomocí e-mailů zaslaných přímo na adresu dotazovaných osob, případně telefonicky. Šetření bylo pojata jako anonymní.

Z 30 oslovených škol odeslalo výsledky 12 respondentů, z toho na 3 školách nemají učební obor operátor skladování v tomto školním roce otevřen z důvodu malého zájmu uchazečů o studium.

Následně jsem se pokusil telefonicky kontaktovat ty dotazované, kteří neodpověděli. Úspěšný jsem byl v dalších třech případech, z nichž dva uvedli, že nemohou poskytnout relevantní odpovědi z toho důvodu, že zmíněný učební obor na škole vyučuje teprve prvním rokem.

4.6 Analýza profilu respondentů

Šetření bylo prováděno na vybraném vzorku pedagogů pracujících se žáky oboru operátor skladování. Jejich odpovědi tak mohou vycházet přímo z osobní zkušenosti, odrážejí i jejich postoje a názory. Vzhledem k tomu, se výzkumné šetření je anonymní, mohou vyjádřit i své názory, které třeba nejsou zcela kompatibilní s koncepcí u nich uplatňovaného školského vzdělávacího plánu pro tento obor.

4.7 Rozbor a interpretace dotazníkového průzkumu

Respondentům byly položeny otázky uvedené v příloze č. 4. Na základě získaných dat byly sestaveny následující grafy vyjadřující procentuální poměr odpovědí vztahujících se k jednotlivým výzkumným otázkám.

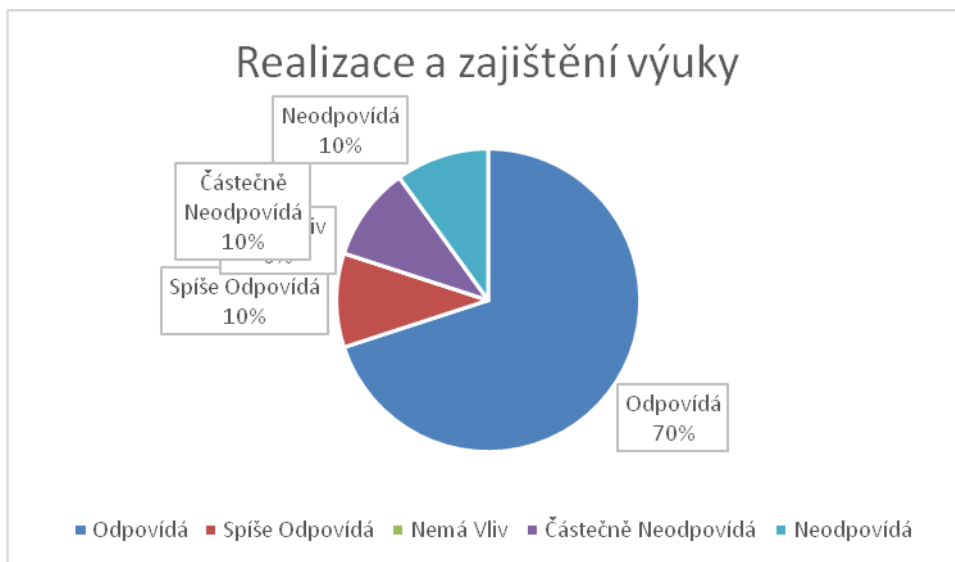
4.8 Shrnutí výsledků empirického šetření

Ze získaných odpovědí vyplívají následující závěry:

1. Školské vzdělávací plány oboru operátor skladování jsou dle názoru dotazovaných zpracovány standardně. Jako slabší se jeví vazba mezi teoretickým a odborným základem výuky. (viz. Graf č. 1)
2. Zkušeností nabyté výkonem povolání z minulosti považuje za klíčové naprostá většina oslovených pedagogů. (viz. Graf č. 2)

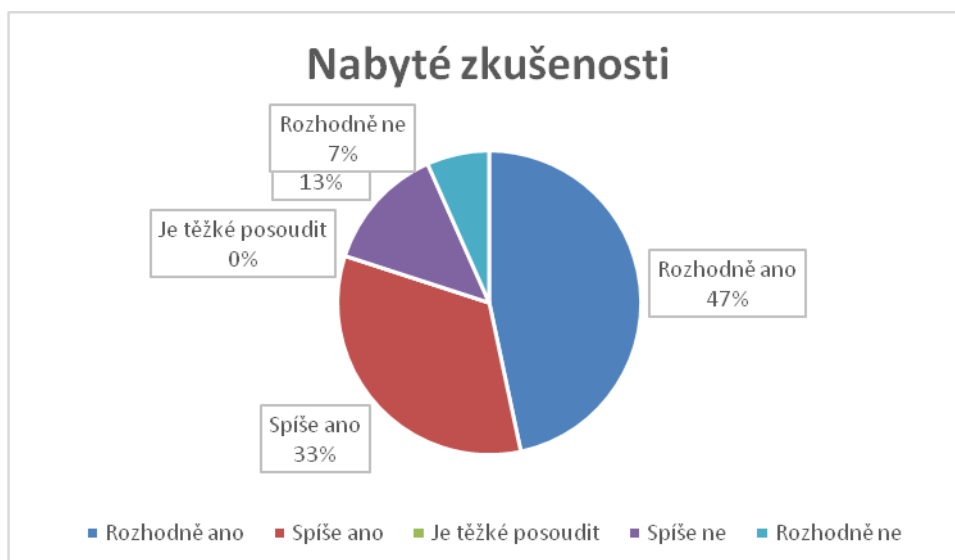
3. Způsob odborné přípravy a délka studia dle názoru většiny respondentů dostatečně odpovídá potřebám praxe. Někteří mají dílčí výhrady k zařazení výuky některých speciálních dovedností např. psaní všemi deseti nebo nadměrného počtu vyučovacích hodin zbožiznalství. (viz Graf č. 3 a 4)

Graf č. 1

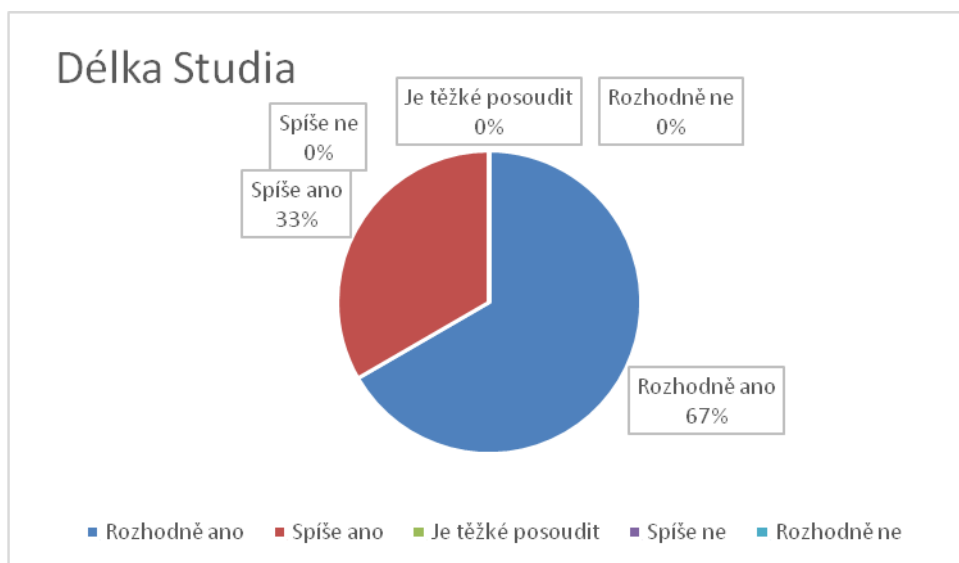
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 2

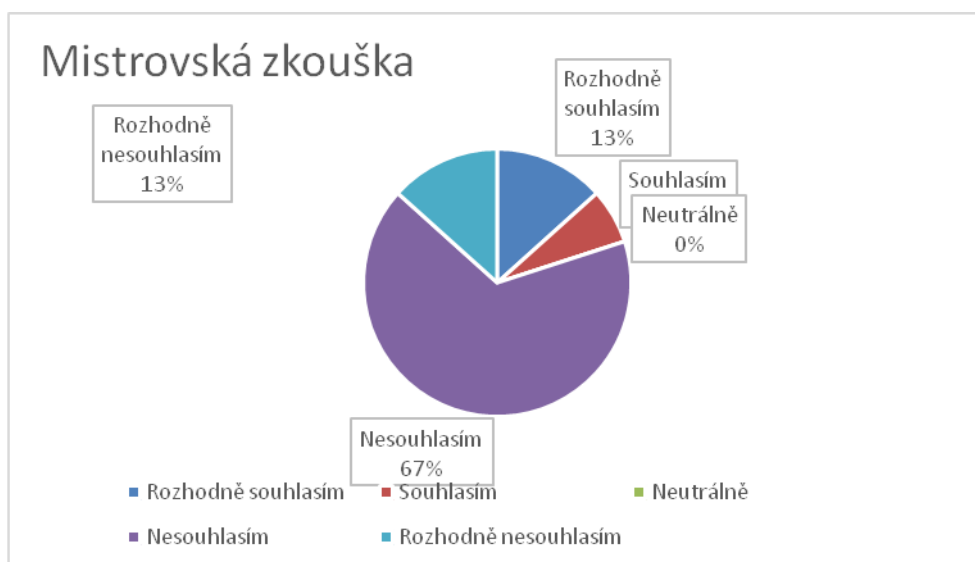
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 3

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 4

Zdroj: Vlastní zpracování

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala analýzou a rozbořem současné koncepce učňovského školství u nás. Zvláště se zaměřila na učební obor operátor skladování s cílem stanovit, na kolik vyhovuje pojetí jeho výuky na různých školách potřebám praxe. Z výsledků, k nimž práce dospěla, bylo konstatováno, že učňovské školství prošlo hlubokým transformačním procesem, který dosáhl svých stanovených priorit. Dále bylo zjištěno, že je schopno reagovat na potřeby trhu práce zaváděním a výukou nových učebních oborů, jako např. operátor skladování. Cílů, které si stanovila, tak tato bakalářská práce dosáhla. Při sběru a zpracování dat se práce potýkala také s určitými problémy, např. chybí publikace, které by se touto problematikou komplexně a detailně zabíraly. Určitým úskalím bylo také to, že dotazovaní respondenti v empirické části reagovali jen asi v polovině případů, ačkoliv jim byl dotazník předložen s dostatečnou časovou rezervou. Malá účast na spolupráci ohledně průzkumu mohla být způsobena šířící se pandemií „koronaviru“ COVID-19. Z výsledků empirického šetření vyplynulo, že koncepce školských vzdělávacích plánů je vyhovující, ale že výchovně vzdělávací praxe by se měla více zaměřit na propojení teoretických a praktických předmětů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČERNOHORSKÝ, Zdeněk. *Vývoj učňovského školství v Československu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1973. Dějiny školy a výchovy

ČIHÁKOVÁ, Hana, ed. *Rozvoj pedagogů a lektorů v odborném vzdělávání s ohledem na současné změny ve společnosti: 16. setkání členů partnerské sítě TTnet ČR: setkání se konalo 23.-24. listopadu 2015 v Kostelci nad Černými lesy*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2016. ISBN 978-80-7481-144-9.

EMMEROVÁ. Banská Bystrica: Vydavatelstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2014. ISBN 978-80-557-0807-2. Str. 50

GAVORA, Peter. *Výzkumné metody v pedagogice: příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Přeložil Vladimír JŮVA. Brno: Paido, 1996. ISBN 80-85931-15-x.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

HORÁK, Josef a Milan KRATOCHVÍL. *Stručné dějiny vývoje školy a pedagogického myšlení*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2005. ISBN 8070839449.

KASPEROVÁ, Dana. *Výchova průmyslového člověka a firma Baťa v meziválečném Zlíně*. V Liberci: Technická univerzita, 2014. ISBN 9788074941764.

KELLER, Jan. *Dějiny klasické sociologie*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-34-2.

KELLER, Jan. *Teorie modernizace*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 9788086429663.

KOLÁŘ, Zdeněk. *Světónázorová výchova v rodině*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983. Knihy pro rodiče (SPN).

KOLESÁROVÁ, Karolína. *Životní styl v informační společnosti*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2016. ISBN 9788074521195.

KOSTKA, Karel. *Tomáš Baťa a baťovské školství*. Frýdek-Místek: Alpress, 2018. ISBN 9788075436634.

KOTÁSEK, Jiří. *Vývoj spolupráce zemí OECD ve vzdělávací politice*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1995. PHARE-RES - Přístup k dokumentům. ISBN 80-211-0232-2.

KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ. *Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2.

KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3.

MARTINEK, Hynek. *Některé problémy středního odborného vzdělávání v ČR*. Praha: Alfa-Omega, 2005. ISBN 8086318729.

MEZŘICKÝ, Václav, ed. *Globalizace*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-748-5.

MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 8024713624

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bílá kniha. Praha: Tauris, 2001. ISBN 80-211-0372-8.

RYNEŠ, Václav. *Paradigma a vize lidské společnosti*. Praha: Epoque, 2019. ISBN 978-80-7557-217-2.

SAK, Petr a Jiří MAREŠ. *Člověk a vzdělání v informační společnosti*. Praha: Portál, 2007. ISBN 9788073672300.

SAK, Petr a Karolína KOLESÁROVÁ. *Mládež na křižovatce: sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace*. Praha: Svoboda Servis, 2004. ISBN 8086320332.

SAK, Petr. *Proměny české mládeže: česká mládež v pohledu sociologických výzkumů*. Praha: Petrklíč, 2000. ISBN 8072290428

SEMRÁD, Jiří, Alena VALIŠOVÁ, Pavel ANDRES a Milan ŠKRABAL. *Výchova, vzdělávání a výzvy nové doby*. Brno: Paido, 2016. ISBN 978-80-7315-258-1.

SEMRÁD, Jiří. *Mládež a sociálně negativní jevy: sborník referátů ze semináře: Praha 1996*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. ISBN 80-85981-22-x.

SEMRÁD, Jiří. *Mládež a sociálně negativní jevy: sborník referátů ze semináře: Praha 1996*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. ISBN 80-85981-22-x.

Pedagogická orientace. Praha: Česká pedagogická společnost. ISSN 1211-4669.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Pedagogika a výzvy nové doby*. Brno: Paido, 2004. Edice pedagogické literatury. ISBN 8073150603.

SINGULE, František. *Školství evropských socialistických zemí: [výběr statí]: určeno pro posl. fak. filosof.* Praha: SPN, 1974.

Socialia ...: sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Hradci Králové ..Hradec Králové: Gaudeamus, 1997. ISBN 80-7041-113-9.

ŠTĚDROŇ, Bohumír. *Svět 2050*. Praha: Sdělovací technika, c2003. ISBN 80-86645-10-x.

ŠTĚDROŇ, Bohumír, Marcela PALÍŠKOVÁ, Zdeněk SOUČEK, Antonín DVOŘÁK a Pavel TILINGER. *Prognostika*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice ekonomie. ISBN 9788074007460.

Sociálne ohrozenia detí a mládeže v XXI. storočí a možnosti ich prevencie: zborník medzinárodných vedeckých štúdií. Editor Jolana HRONCOVÁ, editor Ingrid

Rámcový vzdelávací program pro obor vzdělání 66 – 53 - H/01 Operátor skladování

Využívání digitální gramotnosti učitelů ve výuce: odborná konference sítě TTnet ČR. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2019. ISBN 978-80-7481-201-9.

Zprávy o národní politice ve vzdělávání: Česká republika. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996. ISBN 80-211-0215-2.

Zákon číslo 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zákon č. 522/1990 Sb. *Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 171/1990 Sb.*

Internetové zdroje:

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Globalizace>

<https://www.fridaysforfuture.org/about>

<https://pinc.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=204414>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Učební plán	50
Příloha 2 - Zápis o kontrole odborného výcviku	51
Příloha 3 - Výkaz odpracovaných hodin žáků školy	52
Příloha 4 - Výzkumné otázky položené respondentům v rámci emp. šetření.....	53

PŘÍLOHY

Příloha 1 – Učební plán

4 Učební plán ŠVP

4.1 Identifikační údaje

Kód a název oboru vzdělání:	66-53-H/01 Operátor skladování
Název ŠVP:	Logistik – operátor (-ka) skladu
Adresa školy:	SOŠ Čelákovice s.r.o. U Učiliště 1379, 250 88 Čelákovice
Délka a forma studia:	3 roky, denní studium
Účinnost (platnost) ŠVP:	1 rok, denní zkrácené studium 1.9.2017 (počínaje 1.ročníkem)

4.2 Přehled vyučovacích předmětů a jejich dotaci v jednotlivých ročnících, počet hodin výuky týdně v ročníku

Název a názvy vyučovacích předmětů	Počet ročních vyučovacích hodin v ročníku			Celkem za týden př. 1., 2., 3. ročník
	1.	2.	3.	
Povinné předměty				
Český jazyk	1	1	1	3
Literární výchova	1	1	1	3
Anglický jazyk / Německý jazyk	2	2	2	6
Občanská nauka	1	1	1	3
Kultura osobního projevu	1	0	0	1
Matematika	2	2	2	6
Fyzika	1	1	0	2
Základy ekologie a biologie	0	1	0	1
Chemie	1	0	0	1
Tělesná výchova	2	2	2	6
Informační a komunikační technologie	1	1	1	3
Ekonomika	0	1	0	1
Základy podnikání	0	0	1	1
Logistika	1	2	2	5
Technika administrativy	1	0	0	1
Administrativa skladování	1	2	1	4
Skladová a manipulační technika	2	2	2	6
Zbožiznalství	2	2	2	6
Odborný výcvik	9	14	14	37
Celkem hodin týdně	29	35	32	96

Příloha 2 - Zápis o kontrole odborného výcviku

Zápis o kontrole odborného výcviku			
Datum	Čas	Třída	Pracoviště
Jména žáků			
Průběh kontroly			
Zhodnocení a závěr			
Datum:	Jméno instruktora		Podpis
Kontrolu provedl, jméno, podpis		Podpis	

Zdroj: Interní dokumenty SSARS Stochov

Příloha 3 - Výkaz odpracovaných hodin žáků školy

Příloha č.4
Výkaz odpracovaných hodin žáků školy

FIRMA	
MĚSÍC / ROK	

Jméno žáka	den	CELKEM																																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
	počet hodin																																	
	prítomných produktivních																																	
hodnocení žáka																																		

Jméno, příjmení, podpis instruktora: _____

Razítko firmy: _____

Podpis UOV: _____

Příloha 4 - Výzkumné otázky položené respondentům v rámci emp. šetření

- Jaké změny byste navrhovali na ŠVP oboru operátor skladování?
- Měl by mít každý vyučující praktického výcviku zkušenosti z tohoto oboru nabyté výkonem tohoto povolání v minulosti?
- Měla by se v oboru operátor skladování zavést mistrovská zkouška?
- Je délka studia učebního oboru operátor skladování dostatečná?
- Odpovídá současný způsob realizace a zajištění odborného vzdělávání oboru operátor skladování na vaší škole potřebám trhu práce a globalizačním vlivům?
- Stanovte procento hodin odborného výcviku oboru operátor skladování z celkového počtu vyučovacích hodin.

Zdroj: Vlastní zpracování